

Deseta redna konvencija SNPJ zborovala dva tedna

... gl. odboru je nekaj ... obrazov, večinoma pa ... izvoljeni stari. Konvencija ... zaključila konvencije ...

... redna konvencija SNPJ ... bila zaključena v soboto, ... predpoldne. Faktično ... deset dni in tri ure ... petek zvečer; imela je 21 ...

... najvažnejša točka zadnji ... gl. odbora. ... volitev je bil: ... Cainkar 119 ... Oven 89. Izvoljen ...

... podpredsednik: Vidrih ... Somrak 105. Izvoljen Fr. ... Clevelanda. ... podpredsednik: Lokar ... Grum 100. Izvoljen John ... Clevelanda. ... Vidar 123, Math ... 86. Izvoljen stari tajnik ...

... tajnik: Lawrence ... 105, Blaž Novak 104. ... Gradišek iz Chicaga. ... blagajnik: Vogrič 128, ... 81. Izvoljen stari blagajnik: Vogrič. ... Godina ... Medvesek iz Clevelanda ... stari upravitelj ...

... glasila: Ivan Molek ... soglasno. Ni imel ... prodaja. ... Predsedniški odsek. Predsednik: Math Petrovič iz Clevelanda, Cvetkovič iz New Yorka, Siskovič 13. Izvoljen Pečnik. — Dva člana gospodarstva odseka: Cvetkovič 112, 109, Aleš 103, Siskovič 56. — Anton Cvetkovič in Olip. ... Predsednik: ... 112, Brus iz Loraina 96. ... stari predsednik John ... — Štirje člani porotnega odseka: Trčelj 99, Podboj 86, Barbič 74, Vratar 77, Močnik 50, Spiler 47, 41, Zarnik 37, Kobe 31, Mrmolja 29, Klopčič Mahkovič 2. — Prve ožje ... Podboj 116, Trčelj 110, 106, Barbič 98, Vratar 70, Spiler 67, Morsi ... Druge ožje volitve: Barbič, Vratar 96. — Izvoljeni: John Trčelj, Frank Podboj, Anton Sular in Frank Barbič. ... Predsednik: ... 106, Jack Ambrozič iz ... Minn., 102. Izvoljen predsednik Fr. Zajc. — Člana nadzornega odseka: ... 102, Hrast 77, Ambrozič Rimac 55, Turk 40, Jakob ... 19, Grozdek 17, Martz ... 4. — Prve ožje volitve: Malgaj 120, Ambrozič 100, 89, Rimac 71. Druge ožje volitve: Ambrozič 124, Hrast ... Izvoljena sta stari nadzor: Fred Malgaj in Ambrozič iz ... namestnikov. ... namestnik drugega podpredsednika: Frank Gradišek iz ... 108, Joe Kosela, ... Pa., 92. Izvoljen ... namestnik bolniškega tajnika: Blaž Novak 88, Otto ... Clevelanda 60, Muhvič ... Novak odstopi od ... kandidature za ožje volitve in izvoljen je Tekauts. ... namestnik blagajnika: Mrmolja, Blaž Novak 117. Izvoljen ... namestnik upravnika: Medvesek 107, Anton Garden 81, Hrast 13. Izvoljen ... namestnika gospodarstva odseka: Zajc (Milwaukee) 101, Benedikt 94, Rimac Ferlin 44, Zarnik 34. — Ožje volitve: Zajc 101, Benedikt 94, Rimac 86, Ferlin 44, 34. — Druge ožje volitve: Benedikt 109, Zajc 108, 89, Ferlin 43. Izvoljena

Nemčija bo financirala poroke

Načrt je del Hitlerjevega programa za ublažitev brezposelnosti in poživljenje industrijskih aktivnosti. Padanje rojstev vzemirja vlado

Berlin, 2. jun. — Detajle Hitlerjevega štiriletnega načrta, ki naj bi izvelkel Nemčijo iz ekonomske krize, je včeraj objavil Fritz Reinhardt, finančni minister. Reinhardt je podal obrisa šestih skem, ki naj bi poživile industrijske in agrarne aktivnosti. Te skeme so:

Vladna pomoč novoporočencem.

Vladna izdaja bondev v vsoti \$240,000,000 za financiranje javnih in privatnih del.

Znižanje davka industrijam.

Zbiranje prostovoljnih prispevkov, da se tako poveča sklad za financiranje programa javnih del. S "prostovoljnimi prispevki" bodo lahko tisti, ki so v prošlosti osleparili vlado na davkih, kupili amnestijo.

Povečanje števila žensk, ki opravljajo hišna dela, potom redukcije davka, ki ga plačujejo služkinje. Vlada bo znižala davke tudi delodajalcem.

Redukcija obrestne mere, da se tako zniža breme zadolženim kmetom.

Reinhardt v svojem pojasnilu glede financiranja porok pravi, da se na tisoče mladih ljudi ne more poročiti zaradi pomanjkanja sredstev. Vlada bo dala vsakemu paru, ki se namerava poročiti, posojilo v vsoti \$340, toda nevesta bo morala dokazati, da je imela službo najmanj šest mesecev v zadnjih dveh letih.

Posojilo ne bo v denarju, temveč v posebnih nakaznicah, ki jih bo vlada izdala novoporočencem, da bodo lahko kupili pohištvo in drugo opremo. Sredstva za financiranje porok bo vlada dobila iz davka, katerega bodo morali plačevati samci in samice. Vlada pričakuje, da ji bo ta davek prinesel dovolj denarja za financiranje 150,000 porok letno.

Za nemške mase je ta del Hitlerjevega programa najbolj zanimiv. Vlada je pravkar objavila številke, ki kažejo, da je imela Nemčija v povojni dobi 300,000 manj porok kot bi morale biti sklenjene, ako bi bili časi normalni. Število rojstev je tudi silno padlo in je najnižje v primeri z drugimi evropskimi državami.

ŠPANSKA DUHOVŠČINA IZZI-VA VLADO

Napovedali so boj proti zakonu, ki določa poddržavljenje cerkvene lastnine

Madrid, 3. jun. — Katoliška duhovščina je napovedala odprt boj proti zakonu, ki določa poddržavljenje cerkvene lastnine, ustanovitev katoliških vzgojnih aktivnosti in odpravo privilegijev, katere so uživali cerkveni redovi dolga stoletja. Predsednik Zamora je včeraj po dolgem obotavljanju podpisal to zakonodajo.

Sedem nadškofov in dva škofa je naznanilo, da bodo naslovili pastiraka pisma na vernike, ki bodo prečitana z vseh priščin v nedeljo. V teh pismih bodo obsodile sprejeto zakonodajo kot bogokletno, ker odpravlja pravice cerkve in ogroža mir in red v državi.

Katoliški starši so bili že opozorjeni, naj ne pošiljajo svojih otrok v javne šole, kadar bo vlada zaprla njihove vzgojne institucije. Svarilo vsebuje tudi grožnjo o kaznih, ki čakajo tiste, ki se ne bi hoteli pokoriti odloku cerkvenih avtoritet.

Pastirski pisma bodo vsebovala ostrejši protest katoliške cerkve proti španski republiki kot izjave kardinala Segura, ki jih je dal v prvih dneh po ustanovitvi republike in zaradi katerih je bil izgnan iz Španije. Bojazen pred novimi izgredi je velika in vlada je že naznanila, da bo postavila močne vojaške postaje okrog cerkva in samostanov, da tako prepreči požige in uničevanje lastnine.

Evakuacija kitajskega vojaštva

Cete se umikajo iz "nevtralne cone," ki je prišla pod japonsko kontrolo

Tientsin, 2. jun. — Evakuacija kitajskih čet iz "nevtralne cone", ki se raztega južno od velikega zidu, je v teku. Ta cone je bila določena na konferenci med reprezentanti japonske in kitajske vlade, na kateri je bilo sklenjeno premirje. Japonci so zadovoljni, ker vidijo v evakuaciji čet znamenje, da se bo Kitajska držala določb premirja.

Hongkong, 2. jun. — Militaristične avtoritete v Kantonu so včeraj naznanile, da ne bodo delale neprikljnega nankingski vladi, ker je slednja sklenila premirje z Japonci. General Can Caitong, poveljnik devetnajste armade, ki je pred dvema dnevi odmarala s svojimi četami proti japonskim pozicijam, da nadaljuje vojno, se je vrnil v Kanton in tako je bila nevarnost novih spopadov odstranjena.

Anglički škof zagovarja porodno kontrolo

S svojim govorom je izrazil opozicijo na konferenci škofov angličanske cerkve

London, 2. jun. — Znižanje prebivalstva v Angliji za deset odstotkov potom steriliziranja ljudi, katerih mentaliteta je na nizki stopnji, porodna kontrola in prepoved naseljevanja inferiornim irskim slojem v angleški mesta, so bile predložene na konferenci škofov angličanske cerkve kot remedijske, ki naj bi odpravile obstoječa zla v Angliji.

Propagator teh remedij je bil dr. Ernest W. Barnes, modernistični škof iz Birminghama. On je razpravil o stališču cerkve napram brezposelnosti, revščini in depresiji.

"Z ozirom na nove razmere v industrijskem življenju, ki so nastale vzporedno z napredkom v produkciji in novimi iznajdbami, imamo več ljudi v tej deželi kot jih bomo mogli uposliti v tej in prihodnji generaciji," je dejal Barnes. "Bilo bi dobro, ako reduciramo prebivalstvo. Izločiti je treba ljudi, ki so mentalni in fizični alabiči in kateri predstavljajo najmanj deset odstotkov prebivalstva Anglije. Znano je, da se ti najbolj hitro plode v škodo inteligentnejšemu sloju. Steriliziranje defektivnih ljudi in poučevanje o porodni kontroli je vsakakor potrebno."

Barnes je spravil škofove v veliko zadrego. Pobijali so Barnesova izjavanja in naglašali, da zadeva ne spada na konferenco, zlasti ker Barnes zagovarja porodno kontrolo za revnejše sloje, ne pa za bogatine.

DAVIS POJASNIL STALIŠČE AMERIŠKE VLADE

izjavil je, da ne more dati obljube, da se bo Amerika pridružila državam, kadar bi te hotele kaznovati državo, ki bi kršila določbe razorožitvene konference

Zeneva, 2. jun. — Norman H. Davis, reprezentant Rooseveltove administracije, je včeraj zagotovil razorožitveno konferenco, da bo ameriška vlada odločno podpirala načrt mednarodne kontrole orožjevanja, toda obljubiti ne more vnaprej, da se bo tudi pridružila državam, ki bi hotele kaznovati katerokoli državo, ki bi jo spoznali krivim kršitve razorožitvenih konvencij.

To izjavo je Davis podal, da tako popravi vtis, ki prevladuje tukaj, da bo Amerika direktno podpirala države, katere bi hotele kaznovati kako stranko zaradi kršenja določb razorožitvenih konvencij. To obligacijo je vseboval amendment, ki so ga predložili reprezentanti Francije pred prekinitjem razorožitvene konference.

Konferenca je šla na počitnice potem, ko je poverila predsedniku konferencie Hendersonu nalogo, naj posove delegate na zasedanje, kakor hitro bo dosežen med različnimi državami sporazum glede nekaterih problemov, katere konferenca ni mogla rešiti.

Insurancne kompanije dobe nove dolo

Vladna finančna korporacija jim bo posodila nadaljnjih 50 milijonov

Washington. — Velike insurance kompanije so se zopet oddahnile, ko je nižja zbornica potrdila senatno predlogo, ki avtorizira vodstvo vladne rekonstrukcijske korporacije, naj jim preskrbi nadaljnjih 50 milijonov kot posojilo.

Ironično pri tem je to, da hodi vladna korporacija po denar h bankirjem, ki dominirajo insurance kompanije in industrijo na splošno in ga nato posojuje prav tem podjetjem, pri katerih imajo finančni magnatje glavno besedo. Menda ga bolj zaupajo vladi kot pa svojim podjetjem; drugi vzrok je psihološki: češ, da stoji vlada za zavarovalnimi družbami in so torej bolj trdne.

Nižja zbornica ni v celoti osvojila senatne predloge, ampak je iz nje črtala klavzulo, ki je omejevala plače visokih uradnikov privatnih družb, ki iščejo vladnega posojila, na \$17,500 na leto. Finančni odsek je argumentiral, da je ta limitacija plač za uradnike, ki prejemajo po stotisoč ali še več, preveč drastična. Na njegovo priporočilo je bila klavzula toliko spremenjena, da o plačah korporacijskih predsednikov in ravnateljev, ki iščejo posojila, določa vodstvo vladne finančne korporacije.

Američan na poletu okoli sveta dospel v Oslo

Oslo, Norveška, 4. jun. — James Mattern, ameriški letalec, ki je včeraj v New Yorku začel polet okoli sveta, je danes dospel v Oslo. Mattern je sam in priletel je v Oslo naravnost iz Yorka.

(Mattern je imel dospeti v Pariz v nedeljo zjutraj. Ker ga ni bilo, se je raznesla vest, da je izgubljen. Njegova prihodnja postaja je Moskva. Njegov namen je, da izvrši polet okoli sveta v sedmih dneh.)

Nov Jersey ratificira preklic prohibicije

Trenton, N. J. — New Jersey je v četrtek ratificiral ustavni amendment za preklic osemnajstega amandamenta. Eno uro potem, ko je governor Moore otvoril ustavno konvencijo, so se delegatje z 202 proti trem glasovom izrekli za preklic sušastih zakonov. New Jersey je prva država, ki je ratificirala amandament.

Jugoslavija bo obnovila odnose z Rusijo

Belgrad, 3. jun. — Jugoslavija bo obnovila diplomatske odnose z Rusijo po zaključku svetovne ekonomske konference, se glase poročila iz zanesljivih virov.

Roosevelt doživel prvi poraz v kongresu

Washington, D. C., 3. jun. — Senatna zbornica je včeraj zadalna močan udarec Rooseveltovemu ekonomskemu programu, ko je odobrila Connallyjev amandament, ki določa, da se veteranom civilne, španske in svetovne vojne in vdovam umrlih veteranov ne sme znižati pokojnina več kot za 25 odstotkov. To je bil prvi večji poraz, ki ga je doživel Rooseveltova administracija v kongresu.

Robot pilotiral letalo

New York, 3. jun. — Frank Hawks, sloviti ameriški letalec, je dosegel včeraj nov rekord, ko je preletel razdaljo med Los Angelesom in New Yorkom v trinajstih urah in 26 minutah. Hawks je dejal, da je letalo skoro na vsi poti pilotiral mehanični robot in je bil on na letalu bolj pasajir kot pilot.

Eksplozija ubila sedem oseb

Long Beach, Cal., 3. jun. — Sedem oseb je včeraj izgubilo življenje pri eksploziji oljnaka na oljnem polju v bližini Signal Hills, krog dvajset ljudi pa je bilo ranjenih in nekateri od teh bodo najbrj podlegli poškodbam. Materialno škodo cenijo na milijon dolarjev.

Tone Seliskar:

NASEDLI BROD

Roman v treh delih

Marta je poiskala prostor. Ana se je naslonila na Adama. — Zbogom, Ana, je dejal Justin še enkrat, ko je sprevednik že mahal s svetilko. Ko je stisnil očetu roko, ga je zgrabilo za grlo. Naglo se je zasukal in skočil v vagon. Skozi motno lečo solze je videla bel robec, ki se je sukjal z odhajajočim vlakom.

Vojne napovedi so rasle kakor stave pri igralni mizi. Zemljevidna karta Evrope v izložbenem oknu, na kateri so bile zatakne zastavice ob Donavi, je bila nakrat posuta z zastavicami vzdolž ruske, srbske, belgijske in francoske meje. Nemška armada je rušila in požigala Belgijo, časopisi so priobčevali prve vesti o večjih bojih na vseh frontah.

Vsak drugi dan so vihrale s streh zastave. Zmaga avstrijskega in nemškega orožja! 720 vojnih ujetnikov, med njimi dva ruska generala.

Vojni plen: 24 brzostrelnih poljskih topov, 78 strojnih pušk, 612 infanterijskih pušk, 1.200.000 nabojev.

Na strani sovražnikov je padlo preko 1000 mož, naše izgube so neznatne.

Justin je v novi uniformi. Zopet so skupaj: Jošt in vsi drugi iz vojaških časov. Nastanjeni so v osnovni šoli. To pot je drugače. Po vsem razredu je nastana slama, na zidu visita cesarjeva slika in razpelo; na tablo je nekdo narisal vislice, s katerih visi srbski vojak. Za vrh vlečeta dva avstrijska vojaka. Spodaj je nemški napis:

Tako kaznuje Avstrija!

Med vojaki že ves dan vre. Dopoldne so imeli na dvorišču strelne vaje, pri kosilu se je raznesla vest, da bodo kmalu odrinili. Mogoče že ponoči. Potikajo se po hodnikih, nekateri sede na dvorišču v senci, vseh se polašča skrivnostna nestrpnost, ki narašča ob vsaki najmanjši domnevi.

Nekateri so vneti za srbsko fronto, drugi bi šli rajši nad Ruse. Križajo se mnogotera mnenja. Govore o kozakih in srbskih četaših.

— Da, da, pripoveduje nekdo iz druge stotnije, ne boš mi dokazoval, da to ni res. Jaz pa vem. Kozaki so divje ljudstvo. Ne poznajo usmiljenja. Govori se, da so prve nemške ujetnike za noge privezali k repom svojih konj in jih v diru vlačili akoli vasi. To je gola resnica!

Nemci se drže skupaj. Pogovarjajo se glasno in vneto in njihovo navdušenje za vojno raste od dne do dne. Polagoma se polašča vseh trdno prepričanje, da je ta vojna pravična in neizogibno potrebna, trdno so uverjeni o zmagi in skorajšnjem koncu, kar jih še bolj neti, da čimprej udarijo.

Na dvorišču bruajlo bajonete. Preizkušajo ostrino na nohtih in vrte brus drugemu. Ta posel opravljajo vneto, tehtno, kakor da so namenjeni na kolino, šalijo se in mlad desetnik z drobnimi redkimi brčicami jih poučuje:

— Potem pa, kadar bo naskok, je najbolje, če zasadiš bajonet v trebuh. Takole od kraja in hitro zavrtiš puško. Taka rana je smrtna. S črevami vred izpulíš dušo!

Vsi tisti, ki so poznali vojno samo po besedah, ki so gledali naprej samo po slikah iz preživetih vojaških vaj, ki so bili vajeni izstreliti vsako patrono samo na povelje, ki še niso slišali sikanja krogle mimo svojih ušes, ki so čuli grmenje topov samo na manevrih, so mirno, radovedno pričakovali odhoda.

Justin se je vdal v vse to, ne da bi bog ve kako trpel. Nova, siva vojna uniforma, resnost in mrkrost te nove obleke kakor tudi sploh vse, kar ga je obdajalo, ga je postavilo v vojsko kakor vse druge. Kaj bi zato premišljal! Ne-prestani pogovori med znanci so bili navdušeni, da se je tega navdušenja celo sam nalezal. Nehote se je pričel vrivati med Nemce, ki so bili v polku veliko bolj cenjeni kakor Slovenci. Njegova gladka nemščina je ugajala celo podčastniku, tako da je že nekaj dni čepel v pisarni in se mu ni bilo treba udeleževati vaj na žogočem solncu.

Da, ko bi prečepel vso vojno takole v pisarni! Zvečer so zahajali v gostilno. Posedali so okoli mize in se napajali. Saj je prav za prav prijetno takole življenje! Nič skrbi nimaš. Z vsem si preskrbljen: z obleko, hrano, cigaretami, pa še nekaj soldov dobíš, v teh časih pa si povrh še zelo čislana osebnost. Civilisti te gledajo z občudovanjem, govore a teboj ponižno in ti postrežejo s tobakom in pljčajo. Včas je prisedel k njihovi mizi star, bogat krojaški mojster. Bil je doma nekje na Solnograškem ter jim plačeval pijačo.

— Ah, je jadikoval, da ne morem z vami. Star sem! Ampak rečem vam: Mnogo sovražnikov imamo. Toda bog je z nami in zmagali bomo. Pošteno jih dajte! Ohne Pardon! Nič ujetnikov!

Ko se ga je nalezal, je vzdigoval kozarec in kričal:

— Für euch, Helden! Vied Feind, viel Ehr'! Jošt in Justin sta ždela vedno skupaj. Bila sta pri istem vodu. Njuno svidenje je bilo zelo prisrčno. Prve dni sta govorila le o svojih stvarih, potem pa sta se razživila zopet v staro vojaško tovarštvo, ki ju je sklepalo že od nekdaj.

Zaradi Marte sta se že koj v početku dogovorila.

— Tvoja svakinja je zelo dobra ženska! je dejal Jošt. Videl sem jo sicer enkrat samkrat, ko je bila pri načelniku šolskega odbora, pa mi je koj ugajala.

— Hm, se je nasmehnil Justin. To se pravi, da si se že zaljublil vanjo?

— S tem še nisem ničesar rekel, je dejal Jošt v zadregi. Vsak človek bi se mi smejal, če bi vedel, da mielim na kaj taknega. Drobnja, študirana ženska, nežna stvar — jaz pa robot kmet! Neumnost! Kar se tiče stanovanja, je tako urejeno, da bo stanovala v šoli, pri nas bo pa na hrani. Saj je kar čez cesto.

— Jutri me pride obiskat. Seznanil se boš z njo. Lahko ji boš marsikaj povedal o kraju in ljudeh.

Jošt je zamišljen, resen.

Ena sama beseda ga je odtrgala od zemlje. Oče je star, ostala sta sama z materjo.

Justin ga drami in izpodbuja:

— Ne bodi takšen! Saj ne bo dolgo!

— Ah, pravi Jošt, ne bojim se. To mi lahko verjameš. Ni me strah fronte, ampak grize me, ko moraš pustiti na povelje vse najdražje in iti. Država v nevarnosti? Moja zemlja tudi, če je ne bo nihče obdeloval!

— Tudi mene niso vprašali, kaj bo z Ano in otrokom. Sili se moraš ukloniti.

— Da, sili! Prostovoljno ne bi šel!

— Pa se priklašajo.

— To so tepci, ki mislijo, da je vojna — veselica!

— Ne bo tako! Vsekakor mora biti le nekaj junaštva v njih in idealizma, kakor pravijo.

(Dalje prihodnjaj.)

Genialnost ali slaboumnost?

Psihološke preiskave (testi) majhnih otrok ne pomenijo dandanašnji več samo znanstvenega postopa, s katerim naj se dožene in opredeli slaboumnost nasproti normalnemu stanju otroka, marveč se stavljajo vanje dokaj težje in zapletenejša zahteve.

Poprej je znanstveni psiholog priporočal otroške preiskave samo v svrhu znanstvene diagnoze duševne strukture in razvoja, dandanašnji pa zahteva praktično od nje tudi še prognozo. Zdravnik, učitelj in vzgojitelj pa tudi starši bi radi preiskovalni postopek, s katerim se lahko točno dožene nadpovprečno ali podpovprečno stanje v otrokovem razvoju, normalnost ali nenormalnost njegove osebnosti, vrhu tega pa še sodbo, kako se bo dete vnaprej razvijalo ter nasvete, kako naj bi se vplivalo na razvoj, da bi prišel v pravi tir.

Po ustanovitelju otroških psiholoških preiskav Alfredu Binetu so se bavili s tem še mnogi drugi raziskovalci, ki so si prizadevali najti kolikor moč enotno in izvršno preiskovalno metodo. Tako so n. pr. zmerom poskušali ustvariti za preiskave kar najbolj naravne življenjske situacije in zasledovati naravno kadržanje otroka v teh okoliš-

nah. Od otroka se ne bi smelo zahtevati kakih rekordnih sposobnosti. Seveda pa bi morale preiskave pokazati tudi res vse osnovne poteze otrokovega zadržanja v posameznih položajih, tako bi dale dovolj jasno sliko njegove osebnosti. Vse to so precej težki pogoji, ki se jim slednjič pridružuje še zahteva, da mora biti preiskovalni prestopok lahek, kratek in pregleden — torej nekakšna ustaljena metoda, ki se je lahko vsakdo naučil in posluša.

Dunajska zdravnica dr. Charlotte Buhler, izredna profesorica na dunajski univerzi in profesorica na pedagoški akademiji v Elbinu dr. Hildegard Hetzer sta v svoji knjigi "Testi na majhnih otrocih" objavili vrsto takih psiholoških preiskav za otroke od 1. do 6. leta. Iz te knjige so posneti tudi naslednji podatki.

Za preiskavo je potrebna vrsta poskusov, ki se nanašajo na prva leta. Med temi je izbrana spet posebna vrsta za prvo leto ter tu vmes še vrste za posamezne mesece. Poskusi prično že prvi mesec otrokovega življenja. Za prvi poskus velja po dunajski raziskovalni metodi reakcija na hrano: Če se dotakneš deteta na lice, okrene glavo.

V drugem mesecu se otrok že lahko zagleda v barvene predmete, ki mu jih premaknemo pred oči. V ta namen je treba podirati otroku v razdalji kakih 25 cm pred očmi štrénico rdeče volne.

Ko se otrok upre z očmi v volno, je treba štrénico nekajkrat počasi pomakniti v stran pa spet nazaj. Otrok mora premikanju slediti. Tudi če se mora poskus večkrat ponoviti, preden se posreči, velja, da je otrok preskušnjo prestal.

V osmem mesecu mora otrok poseči po igračah, tudi če leže izven njegove postelje. V ta namen se pripravi otroku igrača na stolu poleg ležišča, ki pa mora biti v enaki višini. Kasneje, ko dete že lahko vstane, se položi igrača na višji stol. V osmem mesecu mora otrok že vzeti igračo, ki smo mu jo skrili v svoj žep. Pogoj je seveda, da mu jo vzamemo pred njegovimi očmi in da igrača gleda iz žepa.

Poslej postajajo naloge, ki zahtevajo otrokovo doumevanje, čedalje težje. V devetem mesecu mora otrok že razločevati med dvema predmetoma. Za poskušnjo vzamemo v vsako roko drugo igračo in počakamo, da si dete izbere eno izmed njih. Potlej mu igračo spet vzamemo, obe igrači v rokah zamenjamo in mu jih nato spet ponudimo. Dete bo obe reči nekaj časa opazovalo, potem pa si vzelo znano igračo, daš je bila zdaj v drugi roki. Zelo poučen je tudi naslednji poskus. Zvonček privežemo na tanko, po možnosti zelo neizrazito barvano nit in položimo zvonček izven dosežne bližine, najbolje na stolec poleg postelje, konec niti pa spravimo otroku

zelo blizu ročic. Zdad zahteva test, da si otrok potegne zvonček k sebi.

Drugo življenjsko leto prinese otroku spet drugačen testni material. Volna, ropotuljica in kosi lepenke se morajo umakniti votlim lesenim kockam in paličam, zračcem, ter tablicam z barvami in liki. Otrok mora znati sam, ne da bi mu kdo kaj poprej pokazal vtakniti manjšo kocko v večjo in jih vzeti spet narazen. Potlej pride na vrsto poskus z zrcalom. Zrcalo držimo otroku kakih 15 cm pred obrazom, tesno poleg njegove glaviče pa slaščico, tako da jo dete vidi samo v zrcalu. Zahteva se, da mora otrok poseči z ročico po slaščici v zrcalu. Pri tem je seveda treba paziti, da otrok ne čuti ob svoji glavi roke, ki drži slaščico, da po tej poti ne dožene, kje se resnično nahaja. Zadržuje, da otrok samo enkrat poseže v zrcalo, ker navadno malčki takoj spoznajo, da si na ta način ne morejo prisojiti slaščice in puste nadaljnjo prizadevanje.

Ako dobi otrok v roke dve paliči, votli trstiki in zapazi, da imata luknje na konceh, bo poskušal oziroma bi vsaj moral poskušati vtakniti drugo v drugo.

Predaleč bi prišli, ako bi hoteli navesti vse mnogovrstne poskuse, ki naj odkrijejo otrokovo duševno razvitost v posameznih razvojnih dobah. Naloge, ki jih mora otrok reševati, postajajo z napredujočimi leti nesorazmerno težje, daš se še vedno drže v mejah igranja. Od tretjega do petega leta se preskuša otrokova bistrnost na igralnih kamenčkih, na kockah za sestavljanje slik, in pri neštetih drugih igranjih, kjer ne gre zgolj za mehanično ponavljanje stereotipnih dejanj. V šestem letu pa pridejo na vrsto že gradbeni kamenčki, iz katerih se morajo delati stavbe, tekmovalne igre in druge slične stvari, pri katerih otroci lahko pokažejo tudi nekaj samostojnega udejstvovanja.

H kraju je treba še omeniti, da so take preskušnje zvezane z mnogimi težavami. Ne glede na to, da mora biti prostor, kjer se vrše, otroku popolnoma domač, se mora izvršiti preskušnja tudi ob ugodnem času, ker tudi otrok ni vselej razpoložen za take stvari. Otroci, ki so utrujeni, slabotni ali ki niso duševno uravnovešeni, se morajo za tisti čas izločiti. Razen tega je treba tudi trajanje preskušnje primerno omejiti in zmerom upoštevati individualne posebnosti malih kandidatov. Slednjič ostane še najvažnejši del cele preskušnje, to je pravilna ocenitev zabeleženih rezultatov, kar se da najbolje doseči s pregledno števlično statistiko.

LETOŠNJE POLETJE

Vreme pred sto leti — Vročje leto bo 1934

Francoski meteorolog dr. Meryery se bavi v nekem članku z vprašanjem, kakšno bo letošnje poletje. Kakor znano, je znižanje temperature v precejšnjem skladu s padanjem števila solčnih peg, naraščanje temperature pa z naraščanjem tega števila. Pri tem so opazili, da se iste vremenske prilike vračajo precej vzporedno s periodo solčnih peg, ki traja 11 let, tako da se ista vremena ponavljajo tudi približno vsakih sto let.

Seveda so vremenske napovedi na tej podlagi dovolj hipotetične in nezanesljive že zato, ker še danes ne vemo, kaj povzroča solčne pege in kaj obvladuje solčno periodo. Če vemo tedaj, da so bili meseci maj, junij in oktober v l. 1833 topli, ni s tem še rečeno, da se bo isto ponovilo tudi letos, pač pa je to verjetno, s drugimi besedami: pravo poletje (julij, avgust) letos ne bo toplo, verjetno je pa, da bo zelo vroče prihodnje leto, kajti tako je bilo tudi leto 1834. Nezanesljivost takšnih vremenskih napovedi na dolg rok pa je treba še enkrat poudariti in vsekakor te nima nič opraviti z običajnimi kratkoročnimi in vsakodnevnimi napovedmi, ki bazirajo na povsem drugih, prijemljivih podlagah.

Najzanesljivejše dnevne delavske vesti se v dnevniku "Prosveta". Ali jih čitate vsak dan?

Čikanka svetovna razstava: Inkubator za preraso otroke. Dete Cybil ni nič večje od steklenice z mlekom.

Uspešen ženitbeni slepar

Gnezdo ljubezni v hiši uglednega sodnika

Parizani so te dni doživeli senzacijo, kakršna se ne pojavlja često niti v velemestnem življenju. Gre za poročnika Davida, potomca odlične profesorske rodbine, ki ima tudi sam več čestnih naslovov, katere si je pridobil z univerzitetnimi študijami. Nemčija je l. 1924 izročila Davida zaradi ženitbenih sleparij. Francosko sodišče v Rennesu ga je tedaj obsodilo na pet let ječe. Ko je odsedel kazen, je objavil v pariških listih študijo o francoskih in italijanskih trdnjavah, ki je bila tako strokovno napisana, da so vsi iskali pisca med visokimi vojaškimi dostojanstveniki francoske vojske. S tem člankom si je mož zopet utrl pot v odlično družbo. Vdova po nekem polkovniku mu je "iz simpatije" zapustila pol milijona frankov gotovine in velika imetja v Indokinu. V dobrem letu pa je David pognal zapuščino. V Biarritzu se je nato seznanil z neko žensko, kateri se je predstavil za kabinetnega šefa Aristida Brianda. Ta dama mu je zaupala 500.000 frankov, katere je zapravil do zadnjega centima. Z zadnjimi franki te vsote se je še peljal v Ženevo, kjer se je kraljica njegovega srca želela seznaniti z njegovim "šefom" Briandom.

Pri povratku iz Švice v Pariz je naletel David na novo žensko znanje. Ta ženska je pokazala toliko radodarnosti, da jo je David takoj izkoristil. Prejel je od nje 260.000 frankov. Potem se je peljal v Bordeaux, kjer je spoznal v vagonu prijateljico nekoga francoskega parlamentarca. Sklenil je z njo na brzo roko pogodbo o dobavi telefonskih aparatov in je s tem zaslužil 360.000 frankov.

Kmalu po tem dogodku se je naselil v Parizu, kjer se je seznanil s svojo sedanjo mlado ženo. Izvabil ji je 350.000 frankov. Njen oče, sedanji pariznik deželnega sodišča, je tega odredil diskretno. Preden pa je bila priprava izropal prihranke kakšne-cata ženske, ki so se mu verile v navni ljubezni. Fal je vsako za 5 do 10.000 frankov. Vsaki je objubil, ko je imel v žepu denar, vse pozabil. Kljub vsemu je ostala hči predsednika nega sodišča naklonjena beznir in se je dala te dni poročiti v preiskovalnem. Pravi, da ni mogla nikoli nehati, tem manj, ker je tem že postala mati mlajšega otroka.

—Fotografiral P. P. P. znanil s svojo sedanjo mlado ženo. Izvabil ji je 350.000 frankov. Njen oče, sedanji pariznik deželnega sodišča, je tega odredil diskretno. Preden pa je bila priprava izropal prihranke kakšne-cata ženske, ki so se mu verile v navni ljubezni. Fal je vsako za 5 do 10.000 frankov. Vsaki je objubil, ko je imel v žepu denar, vse pozabil. Kljub vsemu je ostala hči predsednika nega sodišča naklonjena beznir in se je dala te dni poročiti v preiskovalnem. Pravi, da ni mogla nikoli nehati, tem manj, ker je tem že postala mati mlajšega otroka.

MNOGI NE VEDO.
... da imajo listi anglo-kralja tiska lorda Northa skupno tedensko naklado milijonov izvodov in da imajo iriški kralj tiska Hearstov. Hearst zaposluje vsaj tri milijona nameščenecov. 000 novinarji ima pogovorni pravilnik: "Če kakšen stavek nad 3 v njegovemu avtorju objavi takoj in brez vsake odlo-

Vabilo k letni razstavi
CLANOV DRAMSKIH SEKA S. N. DOMA, GAN, ILL., SE NAZNAJ SE VRŠI GLAVNA LETNA DNE 6. JUNJA 1934 URI ZVEČER.

SLOVENKA
srednje starosti, vajna vseh dobrih del, najraje kje na mi. Za slučaji, da se ni pogrem kamorkoli. Poimenovani Mrs. F. M. Phillipson, 100 Cadillac, Mich.

Alli ste naročili v "Prosveto"? Podpirajte ga!

TISKARNA S.N.P.

SREPJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča del

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in v drugih jezikih.

VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANE S. N. P. J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojavnila daje vodstvo tiskarne. Čene zmerno, unijako delo prve vrste.

Plašite po informacije na naslov:

S. N. P. J. PRINTER
2657-59 So. Lawndale Avenue
Telefon Rockwell 4964
Chicago, Ill.

Tam se dobe na želje tudi vse utmame potrebne